

**ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΝΕΟΛΑΙΑΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ**

ΕΝΙΑΙΕΣ ΤΕΛΙΚΕΣ ΑΠΟΛΥΤΗΡΙΕΣ ΓΡΑΠΤΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ 2025-2026

Γ΄ ΤΑΞΗΣ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ: 20 Μαΐου 2026

ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΙΣΤΟΡΙΑ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ

Α΄ ΣΕΙΡΑ

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: Γ004

ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΓΡΑΠΤΗΣ ΕΞΕΤΑΣΗΣ: 90 λεπτά

ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΕΣ ΛΥΣΕΙΣ

ΟΙ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΕΣ ΛΥΣΕΙΣ ΑΠΟΤΕΛΟΥΝΤΑΙ ΑΠΟ ΕΝΝΕΑ (9) ΣΕΛΙΔΕΣ

ΜΕΡΟΣ Α΄

(Μονάδες 30)

A1. Να προσδιορίσετε αν το περιεχόμενο των ακόλουθων προτάσεων είναι σωστό ή λάθος, γράφοντας τη λέξη «σωστό» ή «λάθος» στο τετράδιο απαντήσεών σας, δίπλα στο γράμμα που αντιστοιχεί στην κάθε πρόταση.

- α. Ο Αρχιεπίσκοπος Μακάριος Γ΄ απαγχονίστηκε από τους Οθωμανούς στην Κύπρο, στις 9 Ιουλίου 1821.
- β. Η ιμπεριαλιστική πολιτική των Μεγάλων Δυνάμεων υπήρξε ένα ιδιαίτερο χαρακτηριστικό της νέας αποικιοκρατίας.
- γ. Ο Χαρίλαος Τρικούπης ήταν πρωθυπουργός της Ελλάδας κατά τη διάρκεια των Βαλκανικών Πολέμων.
- δ. Οι ΗΠΑ έριξαν ατομική βόμβα το 1945 και στη Χιροσίμα και στο Ναγκασάκι.
- ε. Ο Φαζίλ Κουτσιούκ ήταν ο πρώτος αντιπρόεδρος της Κυπριακής Δημοκρατίας.

(5 x 3 μον. = 15 μονάδες)

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

- α. ΛΑΘΟΣ (Α.Π. Γ΄ Λυκείου Κατ., Κεφ. Α3, σ.19)
- β. ΣΩΣΤΟ (Α.Π. Γ΄ Λυκείου Κατ., Κεφ. Β1, σ.23)
- γ. ΛΑΘΟΣ (Α.Π. Γ΄ Λυκείου Κατ., Κεφ. Β3, σ.24)
- δ. ΣΩΣΤΟ (Α.Π. Γ΄ Λυκείου Κατ., Κεφ. Ε4, σ.45)
- ε. ΣΩΣΤΟ (Α.Π. Γ΄ Λυκείου Κατ., Ιστ της Κύπρου, σ.54)

A2. Να συμπληρώσετε την κάθε μία από τις πιο κάτω προτάσεις με μία από τις τρεις επιλογές που ακολουθούν, ώστε να σχηματιστεί μια ιστορικά ορθή πρόταση. Να γράψετε στο τετράδιο απαντήσεών σας τον αριθμό κάθε πρότασης και δίπλα το γράμμα της φράσης που απαιτείται για τη συμπλήρωσή της.

- 1. Η Τουρκική Εισβολή του 1974 στην Κύπρο
  - α. ολοκληρώθηκε σε δύο φάσεις.
  - β. ξεκίνησε με απόβαση στην περιοχή της Αμμοχώστου.
  - γ. οδήγησε στην κατάληψη των βρετανικών βάσεων του νησιού.

2. Με τη Συνθήκη του Αγίου Στεφάνου το 1878 εξασφαλίστηκε προς στιγμήν
  - α. η «Μεγάλη Σερβία».
  - β. η «Μεγάλη Βουλγαρία».**
  - γ. η «Μεγάλη Ελλάδα».

3. Στις 28 Οκτωβρίου του 1940, η Ελλάδα
  - α. δέχτηκε επίθεση από την Ιταλία.**
  - β. έγινε στόχος επίθεσης από τη Γαλλία.
  - γ. νίκησε τον τουρκικό στρατό στη Μικρά Ασία.

4. Το Συμβούλιο Ασφαλείας είναι ένα από τα βασικά όργανα του
  - α. Κινήματος των Αδεσμεύτων.
  - β. ΝΑΤΟ.
  - γ. ΟΗΕ.**

5. Ένας από τους βασικότερους σταθμούς αποαποικιοποίησης χωρών της Ασίας και της Αφρικής υπήρξε
  - α. το κίνημα στο Γουδύ το 1909.
  - β. το κίνημα του Νικόλαου Πλαστήρα το 1922.
  - γ. το κίνημα του Μαχάτμα Γκάντι στην Ινδία.**

.(5 x 3 μον. = 15 μονάδες)

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

1. α (Α.Π. Γ΄ Λυκείου Κατ., Ιστ. της Κύπρου, σ.55-56)
2. β (Α.Π. Γ΄ Λυκείου Κατ., Κεφ. Β4, σ.25)
3. α (Α.Π. Γ΄ Λυκείου Κατ., Κεφ. Ε3, σ.44)
4. γ (Α.Π. Γ΄ Λυκείου Κατ., Κεφ. Στ1, σ.48)
5. γ (Α.Π. Γ΄ Λυκείου Κατ., Κεφ. Στ4, σ.51)

ΜΕΡΟΣ Β΄

(Μονάδες 35)

B1. Να γράψετε σύντομα κατατοπιστικά σημειώματα για τα πιο κάτω, σύμφωνα με τα ζητούμενα των παρενθέσεων.

α. Εθνικοαπελευθερωτικός αγώνας της ΕΟΚΑ

(χρονολογία έναρξης, σκοπός, δύο [2] βρετανικά σχέδια λύσης του κυπριακού ζητήματος που απορρίφθηκαν κατά τη διάρκεια του Αγώνα [μόνο ονομαστικά])

(μονάδες 8)

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

Χρονολογία έναρξης:

[1^η Απριλίου] 1955

Σκοπός

- ο ανυποχώρητος αγώνας για την πραγμάτωση της «ελευθερίας της Μεγαλονήσου Κύπρου»
- η απελευθέρωση της Κύπρου από τους Βρετανούς
- η ένωση με την Ελλάδα

δύο [2] σχέδια λύσης του κυπριακού ζητήματος που απορρίφθηκαν κατά τη διάρκεια του Αγώνα

- Σχέδιο Χάρτινγκ
- Σύνταγμα Ράντκλιφ
- Σχέδιο Μακμίλλαν
- Σχέδιο Φουτ

(Α.Π. Γ΄ Λυκείου Κατ., Ιστ. της Κύπρου, σσ. 52-53)

β. Συνθήκη των Βερσαλλιών

(χρονολογία, τρεις [3] όροι της Συνθήκης)

(μονάδες 7)

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

Χρονολογία: 1919

Όροι:

- προσάρτηση Αλσατίας και Λορραίνης από τη Γαλλία
- προσάρτηση μικρότερων γερμανικών περιοχών από Βέλγιο και Πολωνία
- απώλεια γερμανικών αποικιών [στην Αφρική, στην Ασία και στον Ειρηνικό Ωκεανό]
- αποστρατικοποίηση ανατολικής όχθης του Ρήνου [σε βάθος 50 χιλιομέτρων]
- κατάληψη της ανατολικής όχθης του Ρήνου από τους Συμμάχους
- υποχρέωση για πολεμικές αποζημιώσεις εκ μέρους της Γερμανίας
(Α.Π. Γ΄ Λυκείου Κατ., Κεφ. Γ4, σ.32)

B2. Σε κείμενο έκτασης 180 - 220 λέξεων, να αναφέρετε **πέντε (5)** στόχους του Συνεδρίου της Βιέννης (1814 - 1815). Στη συνέχεια να παρουσιάσετε **τέσσερα (4)** κύρια συστατικά στοιχεία του ελληνικού κινήματος του 1821 και να εξηγήσετε πώς αυτό αμφισβήτησε τους στόχους του Συνεδρίου. Στο κείμενό σας να εντάσσονται λειτουργικά οι πιο κάτω όροι:

**παλινόρθωση, πολυεθνικές αυτοκρατορίες, εδαφικό και πολιτικό καθεστώς,
τουρκική κυριαρχία, ευνομούμενη πολιτεία**

(μονάδες 20)

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

Ενδεικτικός πρόλογος

- Το 1814, μετά το τέλος των Ναπολεόντειων πολέμων, οι ευρωπαϊκές δυνάμεις Αυστρία, Ρωσία, Πρωσία, Βρετανία συγκάλεσαν το Συνέδριο της Βιέννης.
- Άλλος συναφής πρόλογος

Κύριο μέρος

Πέντε (5) στόχοι του Συνεδρίου της Βιέννης

Σημείωση: Τα πιο κάτω είναι υποχρεωτικά γιατί είναι λειτουργικοί όροι.

- παλινόρθωση του «παλαιού καθεστώτος» [ancien régime] των αριστοκρατικών / φεουδαλικών προνομίων
- διατήρηση των πολυεθνικών αυτοκρατοριών για υπηρετήση της ειρήνης και της ισοροπίας ισχύος
- αποκατάσταση του παλαιού εδαφικού και πολιτικού καθεστώτος της υπόλοιπης Ευρώπης

Σημείωση: Από τα πιο κάτω αναμένεται να χρησιμοποιηθούν δύο (2) στοιχεία.

- επίσημος τερματισμός του πολέμου
- λύση των προβλημάτων του πολέμου
- περιορισμός της Γαλλίας στα προπολεμικά της σύνορα

Τέσσερα (4) κύρια συστατικά στοιχεία του ελληνικού κινήματος

Σημείωση: Τα πιο κάτω είναι υποχρεωτικά γιατί είναι λειτουργικοί όροι.

- η καταγγελία της τουρκικής κυριαρχίας [ως παράνομης]
- επιθυμία των Ελλήνων να συστήσουν ενομούμενη πολιτεία [στη βάση των αρχών της λαϊκής κυριαρχίας]

Σημείωση: Από τα πιο κάτω αναμένεται να χρησιμοποιηθούν δύο (2) στοιχεία.

Αμφισβήτηση των στόχων του Συνεδρίου της Βιέννης

- το ελληνικό κίνημα στρέφεται εναντίον μίας πολυεθνικής αυτοκρατορίας, της Οθωμανικής
- η δημιουργία ενός ανεξάρτητου ελληνικού κράτους αναδιαμορφώνει τα ευρωπαϊκά σύνορα
- η Ελληνική Επανάσταση ανατρέπει την ισορροπία ισχύος στον Βαλκανικό χώρο με τη γένεση ενός νέου κράτους
- η δημιουργία μιας ενομούμενης πολιτείας παρεμποδίζει την παλινόρθωση του παλαιού καθεστώτος [των αριστοκρατικών / φεουδαλικών προνομίων]
- το ελληνικό κίνημα θα εμπνεύσει άλλους λαούς για να διεκδικήσουν εθνικά κράτη /ή και πολιτικά δικαιώματα

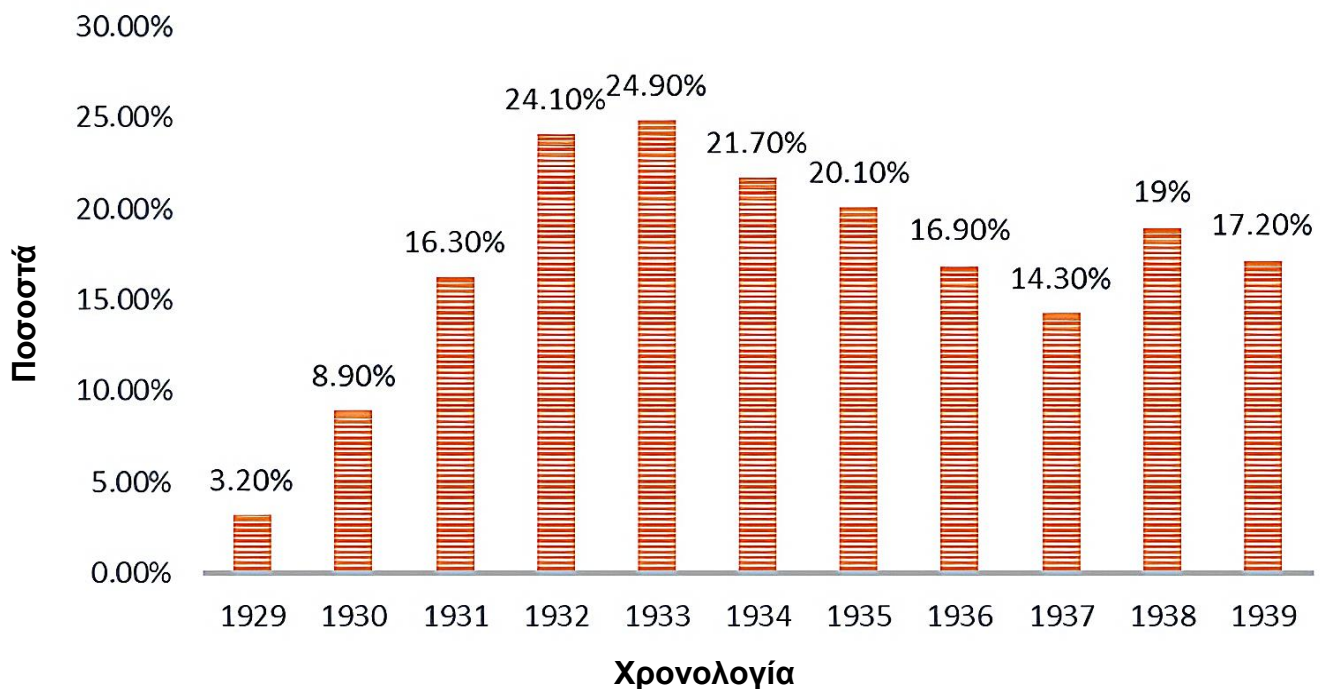
Ενδεικτικός επίλογος

- Οι στόχοι του Συνεδρίου της Βιέννης αμφισβητήθηκαν από τα κινήματα που ακολούθησαν. Ιδιαίτερα, το ελληνικό κίνημα οδήγησε στη δημιουργία του πρώτου ανεξάρτητου ελληνικού κράτους συρρικνώνοντας τα εδάφη της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας και θέτοντας τις βάσεις για άλλους λαούς να διεκδικήσουν την ανεξαρτησία και τα δικαιώματά τους.
- Άλλος συναφής επίλογος

(Α.Π. Γ΄ Λυκείου Κατ., Κεφ. Α1, σ.17, Α3, σ. 18)

ΠΡΟΣΟΧΗ:

- Ορθή είναι η απάντηση που τεκμηριώνεται επαρκώς, με βάση στοιχεία από τα Παραθέματα, καθώς και άλλα ιστορικά γεγονότα.
- Η αντιγραφή αυτούσιων χωρίων από τα Παραθέματα, χωρίς περαιτέρω επεξεργασία τους, αξιολογείται με μηδέν μονάδες.

ΠΑΡΑΘΕΜΑ Ι**Η ανεργία στις ΗΠΑ (1929-1939)**

<https://blogs.darden.virginia.edu/brunerblog/2016/12/liveblogging-the-great-depression-crash-and-onset-of-depression/>

(Ημερ. ανάκτησης: 15 Μαΐου 2026)

ΠΑΡΑΘΕΜΑ ΙΙ

[...] Η παγκόσμια οικονομική ύφεση του 1929 ήταν μια κατάσταση διεθνούς οικονομικής ύφεσης που διήρκησε από ένα μέχρι δέκα χρόνια σε διάφορες χώρες του κόσμου. [...] Η "Μεγάλη Ύφεση", όπως χαρακτηρίστηκε στις ΗΠΑ, σύμφωνα με τους αναλυτές προκλήθηκε μετά από το χρηματιστηριακό κραχ στις 29 Οκτωβρίου του 1929. [...] Η κρίση είχε καταστροφικές επιπτώσεις

τόσο στον ανεπτυγμένο, όσο και στον αναπτυσσόμενο κόσμο. Επηρεάστηκε το διεθνές εμπόριο, καθώς επίσης και τα προσωπικά εισοδήματα, τα έσοδα από φόρους, οι τιμές και τα κέρδη. Η οικονομία πόλεων ανά τον κόσμο επλήγη, ιδίως εκείνων που εξαρτιόνταν άμεσα από τη βαριά βιομηχανία. Οι κατασκευές πάγωσαν, οι αγροτοκτηνοτροφικές εργασίες υποχώρησαν λόγω πτώσης των τιμών στις σοδειές κατά 40% με 60%. Με τη ζήτηση σε διαρκή υποχώρηση, σε συνδυασμό με την έλλειψη εναλλακτικών εργασιών, περιοχές που εξαρτιόνταν από τον πρωτογενή τομέα όπως εκμετάλλευση γης, ορυχείων και ξύλου υπέφεραν ακόμη περισσότερο. [...]

Πελαγία Α. Λεβεντάκου, «Η Παγκόσμια Κρίση και οι Οικονομικές Πολιτικές. Ο Αντίκτυπος της Οικονομικής Κρίσης στις Αναπτυσσόμενες Χώρες» στο *Πρακτικά 11^{ου} Διεθνούς Συνεδρίου της Εταιρείας Οικονομολόγων Θεσσαλονίκης με θέμα: Παγκόσμια Κρίση και Οικονομικές Πολιτικές*, 25-27 Νοεμβρίου 2010, Τμήμα Εκδόσεων ΑΤΕΙ Θεσσαλονίκης, Θεσσαλονίκη 2011, σελ. 108.

ΠΑΡΑΘΕΜΑ ΙΙΙ

[...] Οι δυσμενείς οικονομικές συνθήκες βρίσκονταν σε στενή αλληλεπίδραση με τον πιο καθοριστικό παράγοντα μετάδοσης της (οικονομικής) κρίσης και της ύφεσης στις χώρες της Κεντρικής Ευρώπης, όπως άλλωστε και στη Γερμανία, δηλαδή με τη μεγάλη τους έκθεση και σε εξάρτηση από εξωτερικά δάνεια. [...] Ο συνεχής και υπέρογκος δανεισμός της Γερμανίας από τις ΗΠΑ και τη Μεγάλη Βρετανία, ο οποίος δημιούργησε υψηλά και δύσκολα διαχειρίσιμα χρέη κατά τον Μεσοπόλεμο, λειτούργησε ως ωρολογιακή βόμβα για την οικονομική και όχι μόνο σταθερότητα των κεντροευρωπαϊκών κρατών. [...]

Ράπτης Κώστας, «Η Οικονομική Κρίση 1929-1932 στην Κεντρική Ευρώπη», εισήγηση στην επιστημονική συνάντηση *Οικονομικές Κρίσεις και η αντιμετώπισή τους στον μακρό ιστορικό χρόνο*, Τομέας Ιστορίας, ΕΚΠΑ, Αθήνα, 4-5 Νοεμβρίου 2011, σσ. 11-12.

Αφού μελετήσετε τα πιο πάνω Παραθέματα (I, II και III) και με βάση τις ιστορικές σας γνώσεις, να απαντήσετε στα πιο κάτω ερωτήματα:

1. α. Με βάση το Παράθεμα I, να γράψετε σε ποια χρονολογία παρουσιάζεται το μικρότερο και σε ποια χρονολογία το μεγαλύτερο ποσοστό ανεργίας στις ΗΠΑ.

(μονάδες 6)

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

Το μικρότερο ποσοστό ανεργίας στις ΗΠΑ την περίοδο 1929-1939 παρουσιάζεται το 1929, ενώ το μεγαλύτερο ποσοστό το 1933.

Σημείωση: Ζητούμενο είναι μόνο η χρονολογία.

β. Με βάση το Παράθεμα Ι, να αναφέρετε το ποσοστό της ανεργίας στις ΗΠΑ, όταν ξεκίνησε ο Β΄ Παγκόσμιος Πόλεμος στην Ευρώπη.

(μονάδες 3)

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

Κατά την έναρξη του Β΄ Παγκόσμιου Πολέμου το ποσοστό ανεργίας στις ΗΠΑ ήταν 17,20%.

Σημείωση: Ζητούμενο είναι μόνο το ποσοστό.

2. Με βάση το Παράθεμα ΙΙ, να αναφέρετε το γεγονός που προκάλεσε τη διεθνή οικονομική κρίση του 1929 και να γράψετε **τέσσερις (4)** συνέπειές της στον οικονομικό τομέα.

(μονάδες 12)

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

Γεγονός που προκάλεσε τη διεθνή οικονομική κρίση:
χρηματιστηριακό κραχ / πτώση των μετοχών [στις 29 Οκτωβρίου του 1929]

Τέσσερις (4) συνέπειες στον οικονομικό τομέα:

1. επηρεάστηκε το διεθνές εμπόριο / μείωση εμπορικών συναλλαγών
2. επηρεάστηκαν τα προσωπικά εισοδήματα
3. επηρεάστηκαν τα έσοδα από φόρους, οι τιμές και τα κέρδη
4. η οικονομία πόλεων ανά τον κόσμο επλήγη [ιδίως εκείνων που εξαρτιόνταν άμεσα από τη βαριά βιομηχανία]
5. οι κατασκευές πάγωσαν
6. οι αγροτοκτηνοτροφικές εργασίες υποχώρησαν [λόγω πτώσης των τιμών στις σοδειές κατά 40% με 60%]
7. η ζήτηση βρέθηκε σε διαρκή υποχώρηση
8. σημειώθηκε έλλειψη εναλλακτικών εργασιών
9. περιοχές που εξαρτιόνταν από τον πρωτογενή τομέα [όπως εκμετάλλευση γης, ορυχείων και ξύλου] υπέφεραν ακόμη περισσότερο

3 α. Να χαρακτηρίσετε το είδος της πηγής του Παραθέματος ΙΙΙ (πρωτογενής ή δευτερογενής) και να τεκμηριώσετε την απάντησή σας.

(μονάδες 4)

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

Το Παράθεμα III είναι δευτερογενής πηγή, καθώς είναι εισήγηση [σε επιστημονική συνάντηση] που έγινε το 2011, ενώ τα γεγονότα συνέβησαν το 1929 / κατά τη διάρκεια της οικονομικής κρίσης.

Ή

Το Παράθεμα III είναι δευτερογενής πηγή, καθώς αναφέρεται σε γεγονότα μιας προγενέστερης εποχής, τα οποία ο εισηγητής καταγράφει/ ερμηνεύει/ παρουσιάζει σε ύστερο χρόνο.

β. Να παρουσιάσετε **έναν (1)** παράγοντα που οδήγησε, σύμφωνα με το Παράθεμα III, «στη μετάδοση της (οικονομικής) κρίσης» του 1929 στη Γερμανία και με βάση τις ιστορικές σας γνώσεις, να αναφέρετε **δύο (2)** συνέπειες της οικονομικής κρίσης στις πολιτικές εξελίξεις στη Γερμανία.

(μονάδες 10)

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

Παράγοντας μετάδοσης της κρίσης:

- Η οικονομική εξάρτηση της Γερμανίας από τα δάνεια άλλων χωρών [ΗΠΑ και Μεγάλη Βρετανία].
- Τα δάνεια ήταν υψηλά, και δεδομένων των οικονομικών συνθηκών στη Γερμανία, δεν μπορούσαν να εξοφληθούν/ δημιούργησαν χρέη.

Πώς η κρίση επηρέασε τις πολιτικές εξελίξεις στη Γερμανία:

- Η οικονομική κρίση του 1929 λειτούργησε ως καταλύτης για την κατάρρευση της Δημοκρατίας στη Γερμανία.
- Αμφισβητήθηκε το φιλελεύθερο δημοκρατικό πρότυπο [στο επίπεδο της οικονομίας].
- Η οικονομική δυσπραγία / ανεργία και κατάρρευση έστρεψαν τον λαό στην αναζήτηση εναλλακτικής πολιτικής, την οποία υποσχόταν το Εθνικοσοσιαλιστικό Κόμμα [ναζιστικό κόμμα] του Αδόλφου Χίτλερ
- Οδήγησαν στην ανάδυση και ισχυροποίηση του Εθνικοσοσιαλιστικού Κόμματος [ναζιστικό κόμμα] του Αδόλφου Χίτλερ.

(Α.Π. Γ΄ Λυκείου Κατ., Κεφ. Δ3, σ. 39)

ΤΕΛΟΣ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΩΝ ΛΥΣΕΩΝ